

Posudek na bakalářskou diplomovou práci PŘF JU 2013

Veronika Myšková: Bergmannovo pravidlo: současná perspektiva

Posuzovaná práce kolegyně Myškové si na 38 stranách textu klade za cíl formou kritické literární rešerše posoudit současný stav poznání ohledně platnosti jednoho ze základních ekogeografických pravidel, pravidla Bergmannova. Ačkoli se tato tematika může jevit jako dávno vyřešená, neupadající počet prací, které se co rok na Bergmannovo pravidlo odvolávají, svědčí o opaku. Zvláště, když jej současní autoři aplikují na široké spektrum živočichů včetně ryb a bezobratlých. Dochází tak k zajímavému jevu, kdy výzkum skupin tradičně spjatých s efektem Bergmannova pravidla (např. savci) do jisté míry původní tezi zpochybňuje, zatímco výzkum méně tradičních skupin se k němu někdy až nekriticky hlásí.

Autorce se podařilo pro její analýzu shromáždit většinu relevantních prací, které se danou problematikou zabývaly od druhé poloviny 80. let minulého století, několik starších publikací, které dotváří celkový obraz, a hlavně pak originální Bergmannovo dílo. I díky tomu je její syntaxe komplexní a ukazuje na názorové posuny na tuto problematiku v čase.

Práce sama je pak přehledně členěna. V úvodu obeznamenuje čtenáře zevrubně s problematikou, následně s Bergmannovou prací, argumenty jeho současných zastánců i odpůrců. Zvláště chválím vyčlenění prací zabývajících se poikilotermními živočichy do samostatné kapitoly pro rozporuplnost jejich závěrů s ohledem na původní Bergmannovu tezi. Práce je zakončena shrnující diskuzí a závěry s doporučenými směry dalšího výzkumu stran této problematiky.

Z rešerše bych vypíchl hlavně dva aspekty. Prvním je kapitola o původní Bergmannově práci. S ohledem na následující kapitoly se sice může jevit zbytečně rozsáhlá, na druhou stranu nás do detailu seznamuje s výchozí publikací, která čítá více jak 100 stran psaných němčinou 19. století. Už jen přečtení tohoto spisu vyžadovalo nemalé úsilí, natož pak jeho převedení do smysluplné formy, což se autorce podařilo na výbornou. Tato kapitola nám navíc představuje Bergmanna jako významného vědce své doby, který byl schopen na danou problematiku nahlížet komplexně a zohledňovat nejrůznější další aspekty, které by mohly mít vliv na tělesnou velikost. Dlužno říci, že na rozdíl od svých mnohých následovníků, jak vyplývá i z následujících kapitol.

Druhým aspektem je diskuze a závěry, které ukazují na zdravý úsudek autorky a její schopnost „vytáhnout“ z literatury to podstatné (včetně možných zádrhelů) a následně z toho vyvodit další postup. Zpracovány jsou věcně a doporučení dalšího výzkumu je inspirací pro možné následující studie, tentokrát už morfologické a nebo experimentální.

Za vyzvednutí stojí jistě i práce s textem. Práce je poměrně čtivá a působí uceleně. A jak může školitel ze své zkušenosti potvrdit, nejedná se zdaleka o standardní schopnost absolventa bakalářského stupně.

Pokud bych chtěl hledat chyby, mohl bych poukázat na několik překlepů, gramatických chybek, stylistických a formálních neobratností atp. To vše jsou ale jen malichernosti, které nezmenšují kvalitu předkládané rešeršní práce, kterou tímto doporučuji k obhajobě.

Mgr. František Špoulil, Ph.D.
vedoucí práce

